

Masterroingen internasjonalt og nasjonalt

Bagsværd, tidligere eliteroere fra 3 forskjellige land møtes og ror sammen

Tidlig på 1970 tallet ble det sendt inn ønsker til FISA om å arrangere en internasjonal regatta for veteraner. Den første regattaen i 1973 ble omtalt som en preregatta eller regatta 0, den ble avholdt i Wien. Regattaen ble sett på som en suksess og i 1974 ble den første offisielle regattaen for veteraner kalt FISA Veterans Meeting arrangert i Bern i Sveits med 1000 seter og deltagelse fra 12 land. Nedre aldersgrense var 27 år. Bo Gammals fra Finland var den gang Chair for kommisjonen som ble benevnt Commission no 6 Veterans Rowing. Dette navnet ble endret i 1990 til FISA Masters Commission.

Jannus Boelen overtok som Chair og uttalte i et møte i 1983 da regattaen for første gang ble avholdt i et sosialistisk land (Tsjekkoslovakia), at eldre roere ror for sine liv, slutter de blir de deprimerede, fysisk og psykisk syke og feminine (!). Han stimulerte til at Master kommisjonens medlemmer selv skulle ro og var et godt eksempel. Regattaen gikk de første årene over 2.5 dager hvor av søndagen var en halv dag med mixed roing.

Det ble bestemt at en roer maksimalt fikk ro 2 løp pr dag. Dette førte til mye juksing og en undersøkelse viste at roerne rodde i snitt 2.6 løp pr dag, i andres navn. Derfor ble regelen fjernet, og det ble i stedet bestemt at roerne selv er ansvarlige for egen helse. Ifølge den medisinske kommisjonen i FISA vil treningen opp mot regattaen føre til en naturlig seleksjon av roere ved at de som ikke orker treningen vil falle fra før regattaen. Noe som i dag antas å være bekreftet da det kun har vært noen enkelte tilfeller av alvorlige rorelaterte helseproblemer under regattaen.

Gjennom årene kreves det en stadig økende treningsmengde for å bli god og Masterroerne er derfor en interessant gruppe for sportsmedisinere, flere forskningsprosjekter har vært startet opp i denne gruppen. Det er mange tidligere eliteroere som har fått seg en overraskelse over det høye nivået. Det er også mange masterroere som til tross for alvorlig sykdom kan ro. Flere går på medikamenter som pr definisjon ligger på dopinglisten, men de melder dette inn med legeattest på forhånd slik at de ikke får problemer ved en dopingtest.

Masterroerne er en meget aktiv og interessert gruppe og tilbakemeldinger før og etter regattaen tas alvorlig av kommisjonen og forslag fører årlig til videre utvikling av regattaen.

Været har kun 2 ganger satt en stopper for regattaen, men det har vært mye vær uten kanselleringer. Det er lite rom for å flytte regattadager da det de senere årene har vært 12 timer roing pr dag med løp ca hvert 2.5 til 3. minutt i 3 hele og to halve dager. Løpsoppsettet er lagt til rette for at flest mulig i de forskjellige aldersklassene skal få ro forskjellige båttyper.

Krav til god kvalitet på båtene blir stadig større. Samtidig er båtprodusentene interessert i å leie ut sine båter og deretter selge dem som bruktbåter på slutten av regattaen. Lag som kommer fra andre verdensdeler prioriteres først ved båtutleie. Det er arrangøren som er ansvarlig for båtutleien. Parallelt foregår det en utstrakt privat utleie med setepriser tilsvarende prisen den offisielle utleieren tar. Disse inntektene brukes til å finansiere båttransport til regattaen.

Det arrangeres alltid mix løp på søndag. De andre dagene er det rene dame og herre lag med unntak av cox. Coxene har en aktiv uke under regattaen, og de mest erfarne er booket på forhånd og er på vannet mer eller mindre kontinuerlig.

Det er åpent for å kombinere lag på tvers av klubber og land. Dette gjør det mulig for roere fra små klubber til å få ro i større båter. Dette har vært kritisert av flere, da de mener at lag toppes. Samtidig er det mange seriøst trenende lag som i sine klubber ikke har roere som trener like hardt. Det ble derfor innført klubb-pokaler i Bled i 2017, dette er en stor suksess.

Pga mistanker om juks og fordi det ikke er reelle lagledere og samtidig kanskje opp til 120 båter på vannet samtidig, kreves det at alle roere har med seg ID med bilde i båten. Ved akutt sykdom på vannet er det enklere for redningspersonalet å finne identiteten på den som trenger hjelp. Vinnerne blir sjekket opp mot startlisten og ID ved premiebryggen før medaljer deles ut.

I 1988 i Strathclyde var den eldste klassen 75 år og oppover. Dette er fra 2017 oppjustert til klasse K som er fra 85 år. Det er snitt alderen i båten som teller. Det er mulig å ro i yngre klasser, men yngre kan ikke ro i de eldre klassene. Aldersintervallene i de eldre klassene er justert ut fra statistikk, det viser seg at det skjer en større reduksjon i styrke i de eldste klassene. Derfor ble alders intervallene nedjustert i de eldste klassene i 2018 fra 5 til 3 år.

Det foretas trekning når påmeldingsfristen går ut. Det har vært opp mot 130 eller flere deltagere i 1x i enkelte årsklasser, delt på 8 baner blir dette mer enn 17 heat. Derfor kreves det 8 baner av arrangørene. For å skille heatene har hvert heat og derfor hver båt en bokstav og et banenummer. Heatene ligger fortløpende klare i prestart sonen og mates inn til starter. Til tross for korte intervaller mellom heatene med opptil 3 heat på banen over 1000meter, stoppes tyvstart til manges overraskelse. Det er heat finaler.

I 1999 ble Tone Pahle medlem av kommisjonen og hun ble Chair i 2011. Dette ble år med en rivende utvikling og FISA fikk for alvor øynene opp for hvor populær denne regattaen er. Fra samme år ble det innført 1 euro pr sete som en økonomisk støtte til ungdomsroing i land som trenger dette. Denne støtten håndteres av FISAs Youth Commission i samarbeid med masters kommisjonen og har gitt gode resultater for både rekruttering av trenere og roere i de yngre klassene.

Regattaens navn ble etter hvert endret til WRMR (World Rowing Masters Regatta) og er absolutt internasjonal både ved at den arrangeres oversjøisk ca hvert 4. år og ved at den har deltagere og dommere fra alle kontinenter. Det er en sosial regatta hvor det er god plass til partnere og hvor roere treffer gode venner over et godt glass. Arrangørene ser gode muligheter til inntjening ved at hver enkelt roer er der i minimum 4 dager og bringer med seg i snitt 1.5 ekstra personer. Mange regattaarrangører benytter inntektene til å oppgradere sin egen regattabane for senere å arrangere større mesterskap.

Norge har de siste 15 årene hatt en formidabel økning av deltagere i regattaen hvor bl.a. Ålesunds roklubb har utmerket seg med stor deltagelse. Åke Fiskerstrand har presset på for å stimulere til norsk masterroing. Dessverre er entusiasmen for å ro masterløp i regatta i Norge ikke like stor. Master utvalget i NR jobber kontinuerlig med bl.a. ved å ha en meget aktiv og inkluderende webside og ved at det fra 2022 er et prøveprosjekt med en 4x cup.

Fra å være en liten regatta 1973 til rekorden i Bled i 2017 med over 17.000 seter har det vært en utrolig utvikling. Kvaliteten på roere, båter og arrangementer er stor, men det stiller også krav til arrangøren. Kjønnssfordelingen har de siste årene ligget rundt 32% kvinner.

Med tillatelse fra FISA. Startområdet i Bled med prestart og start.

FISA har en egen Regattamanual for denne regattaen. Det har vært mange meget gode arrangementer, men dessverre også enkelte arrangører som har undervurdert regattaen. Masterkommisjonen jobber alltid hardt under regattaen med fordeling av arbeidsområder for hvert enkelt medlem. Det er 4 dommerøker pr dag, fordelt på 24 internasjonale og 12 nasjonale (ofte lokale internasjonale) dommere i arbeid.

Lørdag under regattaen blir det arrangert en tilstelning. Alt fra mottagelse i Wiens Rådhus med wienervals til barbeque i USA. De senere årene har arrangørene i forskjellig grad arrangert en offisiell åpningsseremoni og avslutningsvis er utdelingen av klubb-pokalene innlemmet i en seremoni.

Norske roere kom tidlig med i regattaen. Stein Randsborg i CR var en av initiativtagerne og pådriverne. Petter Narvestad, Bjørn Lundin, Per Dahlstrøm fra CR stilte villig opp. NSR stilte med Tor Ahlsand og etter hvert flere roere og Knut Arthur Norstad fra Drammen rodde 1x. De første årene ble det mange seire til nordmennene. En årsak antas å være at nordmennene trente mere seriøst enn mange andre. Etter hvert deltok norske roere fra Tønsberg, Bærum, Sandefjord, Ormsund, Bestumkilen, Trondheim, Kristiansand og Fana.

I 1973 ble regattaen avholdt i Wien. Det er ukjent hvor mange roere og land som deltok. NSR og CR stilte med småbåter samt en kombinasjonsåtter fra NSR og CR. De vant 3 år på rad.

1976 ble regattaen avholdt i Berlin. Det nordmennene husker best, er at russerne spiste opp all maten på hotellet. Johan Schreiner og Sigmund Strømme fra NSR deltok. Nordmennene vant mye og fikk ekteskapstilbud fra lokale kvinner. Det var en streng inndeling av Wannsee der regattabanen lå. Det var forbudt å ro over grensen mellom Øst og Vest.

Det viste seg etter hvert at det var en stor fordel å ha rodd race tidligere og treningsprogrammer begynte å ta form.

I 1983 var det som tidligere nevnt den første regattaen bak jernteppet. Praha i Tsjekkoslovakia var stedet og det var med spenning norske roere reiste dit. Roerne visste svært lite om regattabanen, men desto mer om den politiske situasjonen. Det var en utfordring med vekslingsmidler, de bodde midt i Praha, men hadde ikke rom da de ankom. Det ble brukt sigaretter som vekslingsmidler. Hotellet hadde et toalett pr gang og det ble utdelt toalettpapir pr gang toalettet skulle benyttes. Regattabanen var god, men preget av alder. Banketten ble avholdt i Kulturhuset, en gave fra russerne som tsjekkosllovakene selv måtte finansiere. Det var streng kontroll over alt på grensen og i byen. Flere beskriver denne regattaen som en av de beste.

1984 i Ghent i Belgia. En regatta som huskes av mange da roerne lå opp til start med en kloss i munnen eller i hånden hvis mulig for å ligge best mulig på linje. Petter Narvestad lånte båt og bestemte seg for at dette var siste gang med leiebåt. Nordmennene bodde på sovesal. I 1993 var regattaen i Wien. Dette var første gang norske damer var med og Grete Stokke (Naadland) og Tone Pahle (Devor) vant 2x for Oslo Kvinnelige Roklubb i et forrykende uvær. Flere båter sank. Dette var siste gang vi rodde trebåt og med Macon blader.

Behovet for trenere begynte å vise seg. Mange hadde programmer, men teknisk trening manglet. Fra 2004 fulgte Tor Nilsen opp Tor Ahlsand som nå var blitt medlem i CR og Petter Narvestad. De var på treningsleir hos ham i Strømstad. Masterutvalget i NR arrangerte treningshelg med en liten økonomisk støtte fra NR for dem som kunne og ville ro på Bogstad. Åke Fiskerstrand bidro med helårlige treningsprogrammer. Det ble mer søkelys på gearing og rigging av båtene.

Trening på Bogstad, på tvers av klubber og kjønn, primus motor Stein Randsborg var med fra oppstart i WRMR

Etter hvert som populariteten i WRMR økte, ble det økende interesse fra andre arrangører til å arrangere masterregattaer. Henley ble populært med Henley Veterans Regatta, World Masters Games (OL for masters i mange idretter) kom i gang med roing i samarbeid med FISA, Åpent Nordisk mester

skap ble arrangert og Munchen kom med EM for masters de årene WRMR er oversjøisk. Dette ble populære regattaer.

Det er mange gode historier fra disse årene. Men den beste historien er roeren som kom ned til bryggen på krykker, fikk hjelp til å sette seg i båten og rodde deretter elegant ut med sine treningspartnere for så å vinne. En annen historie er fra Canada da russerne «tok» den 8+ de hadde leid og gjemte den (!) Det var ikke mulig å finne den for andre som også skulle ro båten og arrangøren som etter hvert ble bekymret. 2 store karer fra Mountain Police ble tilkalt og på et magisk sett dukket båten opp igjen

Jeg tror vi trygt kan hedre Tor Ahlsand og Peter Narvestad med titlene Mr Masters. Begge to har vunnet mye og er internasjonalt kjente. Tor Ahlsand rodde i WMG i New Zealand i sitt 89'nde år og vant, dette ble bemerket av FISA. Peter har deltatt i 40 år og har 30 seire.

Min konklusjon; Masterroere er en viktig gruppe som utgjør kontinuiteten i klubbene og er gode rollemodeller. Masterroerne er gode roere som promoverer roingen som en livslang idrett. Studenter kommer og går avhengig av livssituasjon – masterroerne består – lenge.

De to Mr Masters etter seier i Henley Veteran

Tone Pahle april 2023